

Motion till riksdagen 2018/19:1432

av **Josefin Malmqvist (M)**

Reformera socialtjänstlagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bred reform av socialtjänstlagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Socialtjänstlagen är en ramlag; tanken är att varje individ ska få precis det stöd hen har rätt till och behöver – varken mer eller mindre. Det är ytterst upp till socialsekreterarna i varje kommun att göra de individuella bedömningarna, utifrån handböcker från Socialstyrelsen, prejudicerande domar och råd.

Detta till skillnad från lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), där möjlig målgrupp (personkrets) och typ av insatser är väldigt tydligt definierade i lagstiftningen.

Fördelen med socialtjänstlagens utformning är att du ska få just det stöd du har rätt till. Professionen ska bedöma i vilket scenario och vad det kan vara. Nackdelen med lagens utformning är att samma individ riskerar att bedömas ha rätt till insatser i en kommun, men inte i en annan. Kommunerna gör dessutom väldigt olika bedömningar av vilka insatser som kan komma i fråga. Domar från överklagade beslut ger sällan tillräcklig vägledning i bedömningen, eftersom det förekommer att olika domstolar i olika delar av landet gör bedömningar som går i motsatt riktning. Detta gäller även prejudicerande domar. Det är inte rättssäkert.

Ett tydligt exempel på orättvisan i dagens utformning av socialtjänstlagen är kapitel 4 § 2, som avser bistånd som inte bedöms vara en rättighet som den enskilde kan kräva. Vissa kommuner använder denna paragraf för att bevilja väldigt generösa insatser, exempelvis gräsklippning och snöskottning. Andra kommuner använder medvetet paragrafen vid beslut om boende utöver lagstiftningens minimumkrav, eftersom kommunen på detta sätt begränsar möjligheten till överklaganden. Återigen – det är inte rättssäkert.

Dessutom skapar ramlagens generösa formuleringar en omfattande administration i en redan ansträngd kommunsektor. Kommunernas självbestämmande är, och ska vara,

starkt. Men socialtjänstlagens utformning skapar en stor administrativ belastning, och alltför stor spännvidd som inte gynnar kommunsektorn eller kan sägas vägas upp av den enskildes vinning.

Att förutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet är inget argument för att inte förenkla handläggningen genom att ta fram tydligare ramar. Exempelvis skulle ersättning för boendekostnad i det ekonomiska biståndet kunna utgå från Försäkringskassans årliga föreskrifter för genomsnittlig och högsta godkända boendekostnad i olika delar av landet. Olika regionala förutsättningar kan hanteras i lagstiftningen.

Nu börjar flera kommuner själva förenkla delar av biståndsbedömningen, exempelvis Trelleborg som digitaliserat ansökningsprocessen och infört en robot för biståndsbedömning inom försörjningsstödet. Det är hög tid att lagstiftningen hänger med och skapar förutsättningar för förenklade, rättssäkra och rättvisa bedömningar i hela landet.

Just nu pågår en översyn av socialtjänstlagen, under ledning av Margareta Winberg (S), och det återstår att se i vilken utsträckning den vågar hantera den mest övergripande frågeställningen, nämligen hela lagens utformning.

Josefin Malmqvist (M)